

Καλλιτεχνικές Διαδρομές...παρέα με τον Ματίς

3.2 Εικαστικές τέχνες στο Νηπιαγωγείο

Η αξία των εικαστικών τεχνών είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξη ενός παιδιού, καθώς μέσω αυτών εκφράζεται με διαφορετικούς τρόπους, αφήνει τη φαντασία του ελεύθερη και αναπτύσσει δεξιότητες, δημιουργικής και κριτικής σκέψης.

Εύστοχα ο Dewey υποστηρίζει ότι η τέχνη θα πρέπει να ξαναγίνει οργανικό τμήμα της καθημερινής ζωής μας (Mullarkey & De Mille, 2013).

Η ελευθερία που δίνει η ενασχόληση με τις μορφές εικαστικής τέχνης αναπτύσσει την παρατήρηση, την κρίση, το νοητικό συνειρμό, τη φαντασία κινητοποιώντας όλες τις αισθήσεις και τις λειτουργίες του παιδιού.

Η αισθητική καλλιέργεια του παιδιού μέσα από δραστηριότητες και σχέδια εργασίας που θα του επιτρέπουν να πειραματιστεί με τεχνικές και υλικά και να δημιουργήσει δικά του αυθεντικά έργα τέχνης αποτελούν βασική επιδίωξη του Αναλυτικού προγράμματος του Νηπιαγωγείου.

Σύμφωνα με τους Czech & Richardson (Duffy, 1998), τα παιδιά είναι αυτόνομοι δημιουργοί και δε θα πρέπει να δέχονται την πίεση να δημιουργήσουν έργα που μόνο στόχο θα έχουν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των ενηλίκων. Άλλωστε, το σχολείο αποτελεί το θεσμοθετημένο εκείνο πλαίσιο που βοηθά το παιδί να γνωρίσει, να κατανοήσει, να δημιουργήσει και να γίνει κοινωνός αυτού που αποτελεί τον ανθρώπινο πολιτισμό.

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο επεξεργάζεται την τεχνική του κολάζ μέσα από το σπουδαίο έργο του Ανρί Ματίς. Ο λόγος που επιλέχθηκε το κολάζ ανάμεσα σε άλλες μορφές εικαστικής τέχνης, είναι γιατί αποτελεί ένα ιδιαίτερο εκφραστικό μέσο, αφού συνδυάζει τη δυνατότητα χρήσης διαφορετικών αλλά οικείων εργαλείων (χρώμα, ψαλίδι, κόλλα) με τη σύνθεση ετερόκλητων υλικών για τη δημιουργία μιας αναπαράστασης. Η γνωριμία με το έργο του Ματίς θα γίνει σταδιακά αρχικά μέσα από την παιδική λογοτεχνία και στη συνέχεια μέσα από οπτικοακουστικό υλικό με τον ίδιο τον γνωστό ζωγράφο.

Σε αυτό το σενάριο οι μαθητές/τριες θα γνωρίσουν το έργο του Α. Ματίς ώστε σταδιακά να δημιουργήσουν δικά τους έργα, να τα παρουσιάσουν στη σχολική κοινότητα και να προβούν σε σχόλια και διατυπώσεις για τη δουλειά της τάξης αναστοχαζόμενοι στα συναισθήματα που βίωσαν κατά τη διαδικασία αυτή.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες θα έρθουν σε επαφή με το έργο του σπουδαίου ζωγράφου αλλά και τη διαδικασία της τεχνικής του κολάζ με τη σπουδαία συμβολή των

βοηθών του Α. Ματίς στη σύνθεση και τοποθέτηση των σχημάτων του στο έργο The Snail. Η τεχνική του κολάζ χαρακτηρίζεται ως μία ελεύθερη δραστηριότητα, ανοικτή στο τελικό αποτέλεσμα και για αυτό ακριβώς τον λόγο επιλέχτηκε αφού η ελευθερία που δίνει βρίσκεται σε απόλυτη συμφωνία με τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες που υποστηρίζουν πως η εξέλιξη των παιδιών είναι στενά συνδεδεμένη με τη δημιουργική τους ικανότητα (Ντολιοπούλου, 2005).

3.2.1. Εκπαιδευτικό σενάριο: Παιδί και Δημιουργία και έκφραση			
Γνωστικό αντικείμενο: Εικαστικές Τέχνες		Τάξη: Νηπιαγωγείο	
Ενότητα/Κεφάλαιο	Μορφές εικαστικών τεχνών- η τεχνική του κολάζ με οδηγό τον Ματίς		
Αριθμός μαθημάτων/ χρόνος	Η αναφορά στον όρο μάθημα δεν ανταποκρίνεται στο Νηπιαγωγείο επομένως το παρόν σενάριο αναφέρεται σε μία θεματική προσέγγιση με προτεινόμενες δραστηριότητες που υλοποιούνται μέσα στον σχολικό χρόνο με τέτοιο τρόπο ώστε να κινητοποιήσουν τα παιδιά και όχι να τα κουράσουν.		
Στόχοι			
Η ενασχόληση με την εικαστική τέχνη διαθέτει μία επικοινωνιακή και κοινωνική διάσταση. Ο σκοπός άρα της τέχνης είναι η απελευθέρωση της ανθρώπινης συνείδησης και σκέψης μέσα από δημιουργικούς τρόπους που έτσι κι αλλιώς δίνουν την αίσθηση του παιχνιδιού(Κανελλόπουλος & Τσαφταρίδης, 2010). Το εκπαιδευτικό αυτό σενάριο βασίζεται σε αυτά τα δύο χαρακτηριστικά, την απελευθέρωση της φαντασίας αλλά και τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζονται από τη παιγνιώδη τους διάσταση.			
	Διαφοροποίηση ως προς :	Στρατηγικές	Μέσα
	Αναλυτικό Πρόγραμμα		
	Περιεχόμενο		
X	Επεξεργασία	Δυνατότητα χρήσης ποικιλίας υλικών	RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα)
X	Τελικό Προϊόν	Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος	
X	Μαθησιακό Περιβάλλον		Think-Pair-Share
	Μαθητής		
	Μαθησιακή Ετοιμότητα		
X	Ενδιαφέρον	Σχεδιασμός με βάση τα ενδιαφέροντα	
X	Μαθησιακές Προτιμήσεις	Ευέλικτη ομαδοποίηση	Χάρτης Ιστορίας
Οι μαθητές/τριες στο τέλος της διδασκαλίας της ενότητας θα πρέπει να:			
Γνώση 2 ^ο μάθημα	• αποκτήσουν μέσα από την τέχνη αισθητική εμπειρία και να διευρύνουν την αισθητική τους αντίληψη • πειραματίζονται με διάφορα υλικά • μαθαίνουν και να χρησιμοποιούν με δημιουργικό τρόπο διάφορες τεχνικές • κόβουν υλικά και να υλοποιούν καρτεπικολλήσεις (κολάζ) • να αναγνωρίζουν βασικά μορφικά στοιχεία του έργου του Α.Ματίς		
Κατανόηση 1 ^ο -2 ^ο Μάθημα	• χρησιμοποιούν δεξιότητες επίλυσης προβλήματος για να κατασκευάσουν το έργο τους • κατανοήσουν ποια είναι τα βασικά υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για να δημιουργήσουν μία σύνθεση		
Δεξιότητα	• καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και στοχασμό • σέβονται το έργο και την προσπάθεια κάθε μαθητή/τρια		

1^ο-2^ο Μάθημα	
Προαπαιτούμενες γνώσεις/δεξιότητες	
Δεν είναι απαραίτητο οι μαθητές/τριες να έχουν κάποια προηγούμενη γνώση καθώς αντικείμενο αυτής της θεματικής ενότητας αποτελεί η γνωριμία με την τεχνική του κολάζ στο έργο του Α. Ματίς	
Ερωτήσεις-κλειδιά για τη διδασκαλία	
Ο Ανρί Ματίς είναι ένας από τους σημαντικότερους και σπουδαιότερους ζωγράφους της μοντέρνας τέχνης. Η ενασχόλησή του με την τεχνική του κολάζ έγινε τα τελευταία χρόνια της ζωής του αφού λόγω ασθένειας αναγκάστηκε να βρίσκεται σε αναπηρική καρέκλα. Παρά το γεγονός αυτό, δεν εγκατέλειψε το έργο του, αντιθέτως ασχολήθηκε ενεργά με την τεχνική του κολάζ, μέσω της οποίας κατάφερε να δημιουργήσει μερικά από τα πιο αναγνωρίσιμα έργα του. Οι δημιουργίες του είναι συνώνυμες με το παιχνίδι, τον αυθορμητισμό, την παιδικότητα και αυτό τον κάνει προσίτο στην προσέγγιση του έργου του από παιδιά. Η θεωρητικά απλή δομή των στοιχείων του έργου του μπορεί να αποτελέσει αφορμή για τη δημιουργία αυθεντικών έργων που είναι και το ζητούμενο αυτής της δραστηριότητας. Βασικό στοιχείο αυτής της τεχνικής είναι η ελευθερία στη δημιουργία και την επιλογή των υλικών από τα παιδιά και ο πειραματισμός τους στη σύνθεση δικών τους έργων. Σημαντικό στοιχείο που είναι καλό να τονιστεί είναι η συμβολή των βοηθών του σε αυτά τα έργα καθώς θα βοηθήσει τα παιδιά να λειτουργήσουν ως ζευγάρια αλλά και ως ομάδα.	
Ομαδοποίηση	
Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου προβλέπεται η εναλλαγή ομαδικής και ατομικής εργασίας. Αρχικά θα εργαστούν σε μικρές ομάδες και στη συνέχεια σε ζευγάρια εργασίας.	
Στρατηγικές και μέσα διαφοροποιημένης διδασκαλίας	
Στρατηγικές Δ.Δ.	Σχεδιασμός με βάση τα ενδιαφέροντα/ Ευέλικτη ομαδοποίηση/ Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος/ Δυνατότητα χρήσης ποικιλίας υλικών
Μέσα Δ.Δ.	RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα)/ Χάρτης Ιστορίας/ Think-Pair-share
Υλικό – Φύλλα εργασίας	
Τα φύλλα εργασίας χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας στη σχολική αίθουσα	Το υλικό αξιοποιείται στην τάξη σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του σχεδίου εργασίας . Θα χρησιμοποιηθεί η δυνατότητα ΖΟΥΜ στον υπολογιστή για την παρατήρηση των λεπτομερειών στο έργο του Ματίς. Το υλικό που χρησιμοποιείται βρίσκεται στο παράρτημα με τη συγκεκριμένη αρίθμηση και ονομασία.
Μάθημα 1^ο	Υλικό 1: Το παραμύθι «Ματίς- Η Μαγική Διαδρομή» του Χοπγκουντ Τιμ εκδόσεις Βιβλιοσκόπιο
	Υλικό 2: Ενδεικτικό υπόδειγμα χάρτης ιστορίας
	Υλικό 3: Ενδεικτικό αποτέλεσμα από τα χαρτόνια εργασίας 4 ομάδων
	Υλικό 4α: πίνακας RAFT (Ρόλος- Κοινό- Μορφή- Θέμα) μικρών ομάδων μαθητών/μαθητριών

Μάθημα 2ο	Υλικό 4β: πίνακας RAFT (Ρόλος- Κοινό- Μορφή- Θέμα) εκπαιδευτικού
	Υλικό 5: Φωτογραφικό εποπτικό υλικό με έργα του καλλιτέχνη για παρατήρηση
	Υλικό 6α: Το 1ο Βίντεο Henri Matisse at work Υλικό 6β: Το 2ο Βίντεο Henri Matisse: The Cut Outs unveiled by the Tate Modern
	Υλικό 7:Ο πίνακας The Snail Henri Matisse
	Υλικό 8: Οδηγός συνεργασίας Think –Pair- Share
Αξιολόγηση	
Είδος αξιολόγησης	Η Αξιολόγηση είναι συνεχής και διαμορφωτική καθ' όλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού σεναρίου υποστηρίζοντας τη διδασκαλία και τη μάθηση. Ο/Η εκπαιδευτικός μέσα από την παρατήρηση των εικαστικών έργων των παιδιών αλλά και της συνεργασίας των ομάδων τους με περιγραφικό τρόπο αξιολογεί τη δραστηριότητα αυτή.
Τρόπος αξιολόγησης	Τα εικαστικά έργα των μαθητών και το Υλικό 8: Οδηγός συνεργασίας Think –Pair- Share (Μάθημα 2°)

1ο μάθημα:

Διαφοροποίηση	Ως προς την ετοιμότητα	Ως προς τα ενδιαφέροντα	Ως προς τη μαθησιακή προτίμηση
Περιεχομένου			
Επεξεργασίας	X		X
Τελικού προϊόντος			X

Χρόνος	Βήματα διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες	Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
15'	Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στην ολομέλεια της ομάδας το παραμύθι «Ματίς Η Μαγική Διαδρομή» του Χοπγκουντ Τιμ εκδόσεις Βιβλιοσκοπιο	Ο/Η εκπαιδευτικός • ενεργοποιεί την έμφυτη περιέργεια των παιδιών για την ανάγνωση μίας ιστορίας • διαβάζει το βιβλίο «Ματίς η μαγική διαδρομή» • δημιουργεί τον «Χάρτη Ιστορίας» με εικόνες που έχει ετοιμάσει από πριν (από το βιβλίο) ή σχεδιάζοντας ο/η ίδιος/α Ενέργειες μαθητών/μαθητριών:	– Χάρτης Ιστορίας . Ο χάρτης ιστορίας αποτυπώνει τα κύρια στοιχεία μίας ιστορίας ή μίας αφήγησης μέσα από τα ερωτήματα Ποιοι-Που-Πότε-Τι-Γιατί Περισσότερες πληροφορίες στο https://strategiesforspecialinterventions.weebly.com/story-map.html# Υλικό 2: Ενδεικτικός χάρτης ιστορίας

		• ακούν την ιστορία παρακολουθώντας την ανάγνωση • παρατηρούν και επεξεργάζονται τον χάρτη ιστορίας	
10'	Ομαδικές συνεργατικές μαγικές διαδρομές	Ο/Η εκπαιδευτικός • αφού ολοκληρώσει την ανάγνωση ιστορίας συζητάει με τα παιδιά την πλοκή της με οδηγό τον χάρτη • εστιάζει στον ήρωα της ιστορίας, δηλαδή, το σαλιγκάρι και τα σχέδια που ζωγραφίζει ο ήρωας • καλεί τους μαθητές/τριες να σχηματίσουν ομάδες των 4 ή 5 ατόμων • μοιράζει χαρτόνια διαστάσεων 50*70 εκ. στις ομάδες σε κάθε χαρτόνι έχει σε μικρογραφία ένα από τα σχέδια του μικρού σαλιγκαριού Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: • χωρίζονται σε ομάδες και επιλέγουν χαρτόνι εργασίας ανάλογα με την προτίμησή τους στο σχέδιο του σαλιγκαριού • επιλέγουν ένα χρώμα μαρκαδόρου ο/η καθένας/καθεμία και σχεδιάζουν απλές γραμμές καμπύλες και ευθείες • επιλέγουν αν θα συνδυάσουν τα σχέδια και τις γραμμές τους, αν θα ενωθεί η εργασία τους με τα σχέδια των συμμαθητών/τριων τους ή αν θα σχεδιάσουν αυτόνομα • μαθαίνουν να συνεργάζονται και να σέβονται το έργο και την προσπάθεια κάθε μαθητή/τρια	– Ευέλικτη ομαδοποίηση (flexible grouping) αναφέρεται στους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να οργανώσει μια εργασία ή μια δραστηριότητα των μαθητών/τριων (Παντελιάδου, Αντωνίου, 2008). – Η έννοια της ευελιξίας στην παρούσα δραστηριότητα αναφέρεται στην χωροταξική επιλογή του/της μαθητή/τριας σε ποια ομάδα θα εργαστεί. – Οι μαθητές/τριες κάθονται σχηματίζοντας μικρές ομάδες δουλεύοντας πάνω σε μία παρόμοια εργασία που αναμένεται περίπου να παράγουν παρόμοια αποτελέσματα. Μέσα στην ομάδα θα εργαστούν παράλληλα σε ομαδική αλλά και σε ατομική βάση. Υλικό 3: Ενδεικτικό αποτέλεσμα από τα χαρτόνια εργασίας 4 ομάδων

		μέσα από την εργασία τους στις ομάδες διευρύνουν την αισθητική τους εμπειρία με την ενασχόλησή τους με δομικά στοιχεία της τέχνης καλλιεργώντας έτσι την αισθητική τους αντίληψη	
10'	Η καλλιτεχνική διαδρομή μου έχει τη δική της ιστορία	Ο/Η εκπαιδευτικός - εξηγεί στις ομάδες την τεχνική RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα) - δίνει σε κάθε ομάδα τον πίνακα RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα) - ενισχύει και υποστηρίζει τις ομάδες Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: - συνεχίζουν την εργασία στις ίδιες ομάδες - διαλέγουν τους ρόλους που θα αναλάβει ο καθένας - χρησιμοποιούν δεξιότητες επίλυσης προβλήματος για να κατασκευάσουν τη δική τους ιστορία - ζωγραφίζουν την ιστορία τους ή προφορικά την υπαγορεύουν στον/στην εκπαιδευτικό που λειτουργεί ως γραμματέας	– Το RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα) έχει τη μορφή πίνακα, ο οποίος καθοδηγεί τους/τις μαθητές/τριες στην παραγωγή λόγου. Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνοντας ένα ρόλο λειτουργούν μέσα σε αυτόν και υποστηρίζονται ώστε να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα. Περισσότερες πληροφορίες στο https://www.readingrockets.org/s/strategies/raft Υλικό 4α: πίνακας RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα) μικρών ομάδων μαθητών/μαθητριών Υλικό 4β: πίνακας RAFT (Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα) εκπαιδευτικού
10'	Τελικό προϊόν Παρουσίαση της ιστορίας των ομάδων	Ο/Η εκπαιδευτικός - συγκεντρώνει τις ομάδες στην ολομέλεια - καλεί τις ομάδες να παρουσιάσουν τον πίνακα ζωγραφικής τους και τη δική τους ιστορία που συνοδεύει τον πίνακα Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: - παρουσιάζουν την αφήγηση των σχεδίων τους	– Η διαφοροποίηση του τελικού προϊόντος αποτυπώνει τις αποκτηθείσες γνώσεις του/της μαθητή/τριας αλλά και την προσωπική του σφραγίδα (Tomlinson, 2000). Σε αυτή τη δραστηριότητα αποτελεί το τελικό προϊόν μίας ομαδικής συνεργασίας και η ομάδα έχει επιλογή να παρουσιάσει: ➤ με «γραπτή αναφορά» δηλαδή τη ζωγραφιά της ιστορίας του πίνακα που κατασκεύασαν

		• καλλιεργούν επικοινωνιακές δεξιότητες και δεξιότητες συνεργασίας	➤ μόνο με τον πίνακα και προφορικά την ιστορία του πίνακα και της δικής τους μαγικής διαδρομής ➤ με δραματοποίηση της ιστορίας της μαγικής διαδρομής του πίνακα της
--	--	--	--

2ο μάθημα:

Διαφοροποίηση	Ως προς την ετοιμότητα	Ως προς τα ενδιαφέροντα	Ως προς τη μαθησιακή προτίμηση
Περιεχομένου			
Επεξεργασίας	X		X
Τελικού προϊόντος			X

Χρόνος	Βήματα διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες	Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
10'	Στο δεύτερο μάθημα στην ολομέλεια της ομάδας γίνονται αναφορές στην προηγούμενη εργασία έτσι ώστε να υπάρχει συνέχεια στη μαθησιακή δραστηριότητα. Ο/Η εκπαιδευτικός εισάγει τη νέα δραστηριότητα παρουσιάζοντας τον ζωγράφο Ματίς μέσα από ένα βίντεο	Ο/Η εκπαιδευτικός • ενεργοποιεί την έμφυτη περιέργεια των παιδιών για την πραγματική ταυτότητα του Ματίς • δείχνει στους/στις μαθητές/τριες στην ολομέλεια το 1ο βίντεο ➤ Henri Matisse at work https://www.youtube.com/watch?v=qeah722Q5Ew Το πρώτο πλάνο που σχεδιάζει το πρόσωπο ο Ματίς είναι το πρώτο σχέδιο που στο βιβλίο σχεδιάζει το σαλγκάρι και αποτελεί τη γέφυρα μετάβασης ➤ δείχνει το δεύτερο βίντεο Henri Matisse: The Cut Outs unveiled by the Tate Modern https://www.youtube.com/watch?v=zbs776vzVBM ως	- Βιντεοσκοπημένο και μαγνητοφωνημένο υλικό είναι ένα εκπαιδευτικό οπτικοακουστικό υλικό που εστιάζει στη θεματική και στους στόχους της διδασκαλίας. Αξιοποιείται για την επικέντρωση της προσοχής των μαθητών/τριων και την παρουσίαση ενός γνωστικού αντικειμένου που θα κινητοποιήσει τους/τις μαθητές/τριες. - Συνδέει, επομένως, τη νέα γνώση με θέματα που έχουν δουλευθεί σε προηγούμενη δραστηριότητα και προάγει την ενίσχυση της διερευνητικής μάθησης και της κριτικής παρακολούθησης (Tajima, 2003).

		εισαγωγή για τη σύνδεση με το πίνακα The Snail, 1953 του Ματίς (Υλικό 7: Ο πίνακας the Snail) Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: • παρακολουθούν το στιγμιότυπο και παρατηρούν το βιντεοσκοπημένο υλικό • συζητούν στην ολομέλεια • αναγνωρίζουν βασικά μορφικά στοιχεία του έργου του Ματίς μέσα από το βιντεοσκοπημένο υλικό και το συνδυάζουν με τα σχέδια στο βιβλίο	
10'	Από το βιβλίο στον πραγματικό πίνακα	Ο/Η εκπαιδευτικός • παρουσιάζει τον πίνακα του Ματίς • εστιάζει στην τεχνική του κολάζ και στον τρόπο εργασίας του διάσημου ζωγράφου • προβαίνει σε εκτενή αναφορά του ρόλου των βοηθών του στην τοποθέτηση των σχημάτων κολάζ στον τοίχο • έχει δημιουργήσει τα ορθογώνια σχήματα των βασικών χρωμάτων (κόκκινο-μπλε- κίτρινο) όπως υπάρχουν στον πίνακα για τον τυχαίο χωρισμό των ζευγαριών εργασίας (Think-Pair-Share) • εξηγεί την τεχνική Think-Pair-Share και στη συνέχεια δίνει το φύλλο συνεργασίας Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: • γνωρίζουν και σταδιακά αναγνωρίζουν έργα σπουδαίων ζωγράφων όπως του Ματίς • παρατηρούν τον πίνακα The Snail και εντοπίζουν τα βασικά μορφικά στοιχεία του έργου	– Με την εργασία σε ζευγάρια με την τεχνική Think-Pair-Share (Σκέψου-Συνεργάσου-Μοιράσου) οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να συνεργάζονται. Η εργασία σε ζευγάρια είναι ιδιαίτερα βοηθητική και επιτρέπει την καλλιέργεια της συνεργασίας αλλά και της αλληλοβοήθειας. Επίσης σε αυτή τη δραστηριότητα τα ζευγάρια αφού συμπληρώσουν το φύλλο συνεργασίας με τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για τη δική τους εκδοχή του πίνακα The Snail θα αναλάβουν τον ρόλο του Ματίς και των βοηθών του εναλλάξ Περισσότερες πληροφορίες στο: http://www.readwritethink.org/professional-development/strategy-guides/using-think-pair-share-30626.html Υλικό 8: Οδηγός συνεργασίας Think –Pair- Share

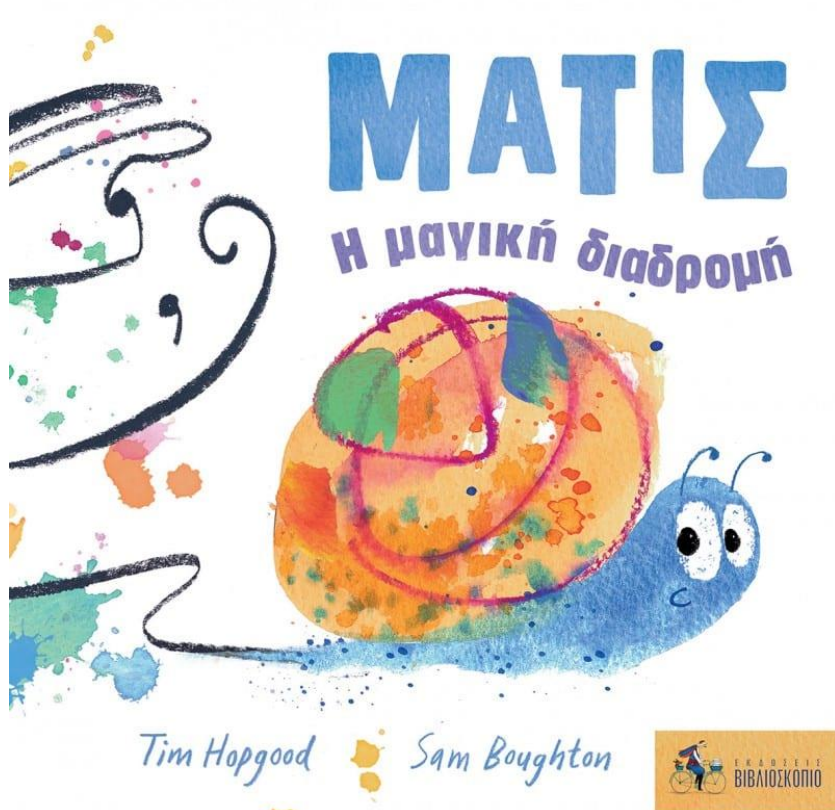
		• επιλέγουν με κλειστά μάτια ένα χρωματιστό χαρτί μέσα από το κουτί και ανάλογα με το χρώμα που έτυχαν αναζητούν το ζευγάρι τους • μαζί με το ζευγάρι τους παρατηρούν και προσπαθούν να κατανοήσουν ποια είναι τα βασικά υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για την κατασκευή τους	
15'	Ο δικός μου πίνακας	Ο/Η εκπαιδευτικός • παρέχει ποικίλα υλικά για τη δημιουργία του δικού τους πίνακα • εκτός από χαρτόνια, χαρτιά με διαφορετικές υφές και διάφορα χρώματα παρέχει και υλικά όπως εφημερίδες, κομμάτια από υφάσματα, πλαστελίνη, υλικά συσκευασιών, πλαστικά πιάτα • φροντίζει ώστε να υπάρχουν προσχεδιασμένα σχήματα αλλά και κάποια κομμένα ήδη • καλεί τα ζευγάρια να επιλέξουν υλικά και • υποστηρίζει την εργασία των ζευγαριών στην εναλλαγή των ρόλων Ματς -Βοηθού Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: • επιλέγουν τα υλικά τους • πειραματίζονται με διάφορα υλικά • χρησιμοποιούν με δημιουργικό τρόπο διάφορες τεχνικές • κόβουν διαφορετικής δυσκολίας υλικά και υλοποιούν καρτεπικολλήσεις (κολάζ) και συνθέσεις	– Χρήση ποικιλίας υλικών δίνει στους /στις μαθητές/τριες την επιλογή ανάλογα με τις προτιμήσεις αλλά και την ικανότητά τους να εξασκηθούν στη διαχείριση και χρήση του ψαλιδιού να δημιουργήσουν τον δικό τους πίνακα συνεργατικά με τον/την συμμαθητή/τρια κάνοντας χρήση. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι βασικό και η εναλλαγή των ρόλων με τον Ματς (μαθητής/τρια Α) να καθοδηγεί-κατευθύνει τον/την βοηθό (μαθητής/τρια Β) στην τοποθέτηση των σχημάτων κολάζ
10'	Τελικό προϊόν Παρουσίαση της των πινάκων	Ο/Η εκπαιδευτικός • συγκεντρώνει τα ζευγάρια στην ολομέλεια	– Η διαφοροποίηση του τελικού προϊόντος αποτυπώνει τις αποκτηθείσες γνώσεις

		• καλεί τα ζευγάρια να παρουσιάσουν τον πίνακα τους • προτείνει το φύλλο συνεργασίας των ζευγαριών ως οδηγό της παρουσίασης ζητώντας από τα ζευγάρια να κάνουν μία ανασκόπηση στον τρόπο εργασίας τους και στο τι τελικά δεν χρησιμοποίησαν από το αρχικό τους σχέδιο Ενέργειες μαθητών/μαθητριών: • παρουσιάζουν αρχικά το φύλλο συνεργασίας τους και τον αρχικό τους σχεδιασμό σε συνάρτηση με το τελικό τους προϊόν • στη συνέχεια παρουσιάζουν τον πίνακά τους • περιγράφουν τι τελικά χρησιμοποίησαν από το σχέδιο συνεργασίας , τι όχι και γιατί τελικά αποφάσισαν να μη το χρησιμοποιήσουν καλλιεργώντας έτσι δεξιότητες κριτικής σκέψης και στοχασμού	(Tomlinson, 2000) του/της μαθητή/τριας αλλά και την προσωπική του σφραγίδα. Σε αυτή τη δραστηριότητα αποτελεί το τελικό προϊόν των ζευγαριών εργασίας και των ενδιαφερόντων τους: ➤ πίνακας με τεχνική κολάζ από χαρτόνια σε συνάρτηση με τον αυθεντικό πίνακα ➤ πίνακας κολάζ με χρήση εφημερίδας ή άλλων μη συμβατικών υλικών σε σχέση με τον αυθεντικό πίνακα ➤ πίνακας με τρισδιάστατα στοιχεία όπως η πλαστελίνη ή ανακυκλώσιμα υλικά
--	--	---	---

Παράρτημα Μάθημα 1

Διδακτικό υλικό

Υλικό 1: Το βιβλίο εισαγωγή του θέματος

Ματίς λέγεται το παράξενο σαλιγκάρι που πρωταγωνιστεί στο βιβλίο των Τιμ Χόπγκουντ και Σαμ Μπάουτον. Ένα μικροσκοπικό σαλιγκάρι που προσπαθεί να αποφύγει τα πόδια των περαστικών στον τρομακτικό κόσμο που ζει, όμως τις νύχτες ζωγράφιζε παντού τα δικά του μικροσκοπικά έργα τέχνης. Το επόμενο πρωί, οι βιαστικοί άνθρωποι δεν τα παρατηρούσαν. Όμως ένα πρωί, ένα μικρό αγόρι, ο Λίο, βρίσκει ένα από τα ζωγραφισμένα βότσαλα του Ματίς. Κι αργότερα κι άλλα βότσαλα. Με τους φίλους

του αναρωτιέται ποιος είναι ο απίθανος ζωγράφος τους. Θα τον εντοπίσουν και θα του χαρίσουν όση προσοχή είχε στερηθεί τόσο καιρό. Έμπνευση και αναγνώριση θα γεμίσει η αυλή του σχολείου.

Το βιβλίο αυτό συνδέεται με τον πίνακα Το Σαλιγκάρι -«The Snail», που είναι μια από τις τελευταίες δημιουργίες του Α. Ματίς με αυτήν την τεχνοτροπία. Το Σαλιγκάρι-«The Snail», είναι σχεδόν τρία μέτρα επί τρία (2,87 X 2,88) δημιουργήθηκε στο ξενοδοχείο Régina στη Νίκαια της Γαλλίας και αποτελεί την πηγή έμπνευσης των συγγραφέων για αυτή την ιστορία.

Υλικό 2: Ενδεικτικός χάρτης ιστορίας

Ένα σαλιγκάρι ο
Ματς ζωγραφίζει
στους δρόμους και
στα πεζοδρόμια

Οι περαστικοί
δεν πρόσεχαν τα
σχέδια

Ο Ματς ζωγραφίζοντας
βρέθηκε στην αυλή ενός
σχολείου

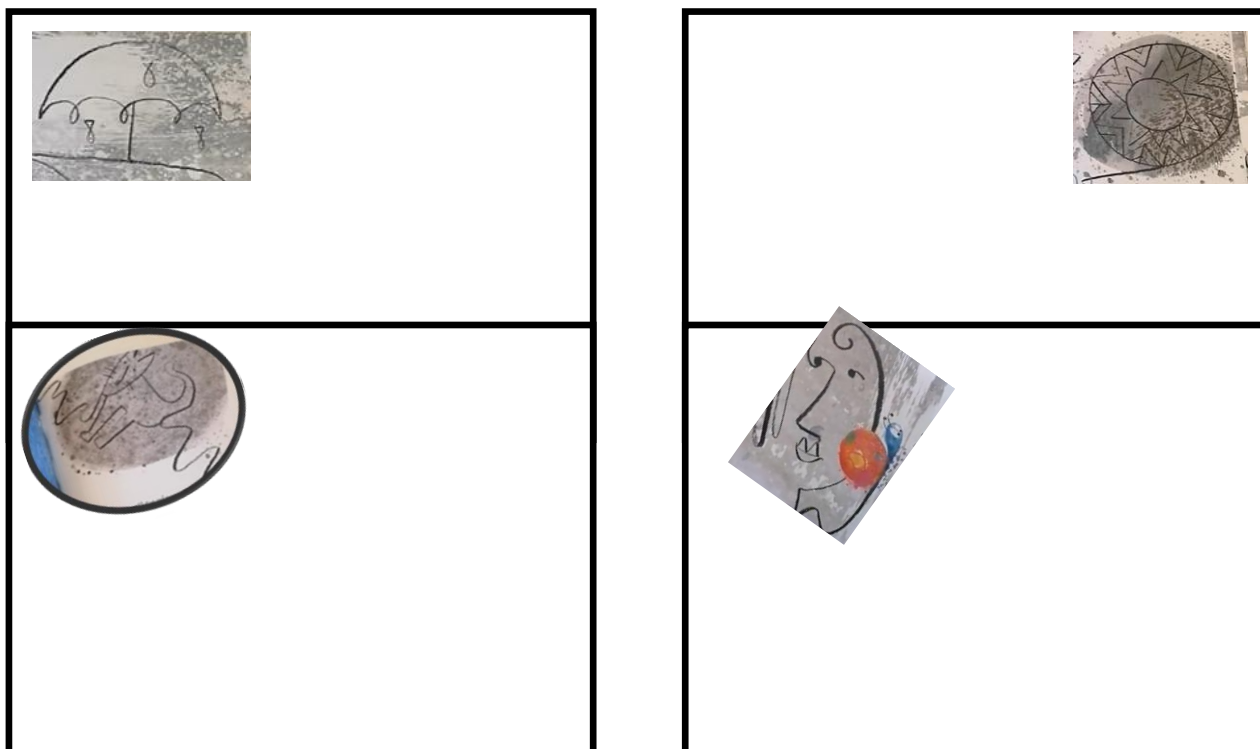

Ο ΛΙΟ ένα
αγόρι είδε τα
σχέδια και τα
έδειξε στους
/στις
φίλους/φίλες
του

Όλοι μαζί και με τη δασκάλα
έψαχνα να βρουν τον καλλιτέχνη

Υλικό 3: Ενδεικτικό αποτέλεσμα από τα χαρτόνια εργασίας 4 ομάδων

Υλικό 4α: πίνακας RAFT (Ρόλος- Κοινό- Μορφή- Θέμα) μικρών ομάδων μαθητών/μαθητριών

	Ρόλος	Κοινό	Μορφή	Θέμα
Κάθε ομάδα παιδιών από κάθε στήλη επιλέγει έναν ρόλο/κοινό/μορφή/θέμα	 	 	 	

Υλικό 4β: πίνακας RAFT (Ρόλος- Κοινό- Μορφή- Θέμα) εκπαιδευτικού

Ρόλος	Κοινό	Μορφή	Θέμα
Η ομάδα επιλέγει να πει την ιστορία παίρνοντας τον ρόλο: 1. του Ματίς(σαλιγκάρι) 2. των αδιάφορων περαστικών 3. του Λίο	Η ομάδα επιλέγει το κοινό να είναι 1. τα παιδιά του σχολείου ή 2. οι περαστικοί που βλέπουν ή δεν βλέπουν τα σχέδια	Η ομάδα επιλέγει η μορφή να είναι 1. ένα γράμμα ή 2. ένα σχέδιο/ζωγραφιά	Η ομάδα επιλέγει το θέμα να είναι ➤ η αδιαφορία, ➤ φόβος, ➤ μοναξιά που αισθάνεται ο Ματίς στην αρχή ή • η χαρά και η προσοχή που αισθάνθηκε μετά στο σχολείο

Κάθε ομάδα παιδιών από κάθε στήλη επιλέγει έναν ρόλο/κοινό/μορφή/θέμα

Υλικό 5: Φωτογραφικό εποπτικό υλικό με έργα του καλλιτέχνη για παρατήρηση

Μάθημα 2

Διδακτικό υλικό

Υλικό 6α: Το 1^ο Βίντεο Henri Matisse at work

<https://www.youtube.com/watch?v=geah722Q5Ew>

Υλικό 6β: Το 2^ο Βίντεο Henri Matisse: The Cut Outs unveiled by the Tate Modern

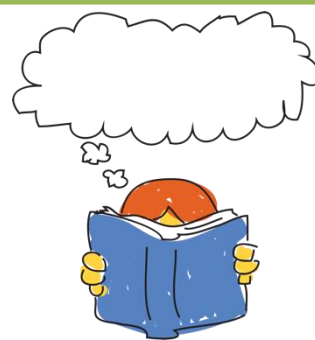

<https://www.youtube.com/watch?v=zbs776vzVBM>

Υλικό 7:Ο πίνακας *The Snail* Henri Matisse

Υλικό 8: **Οδηγός συνεργασίας** Think –Pair- Share

Ελληνική Βιβλιογραφία

Κανελλόπουλος, Π. Α. & Τσαφταρίδης, Ν. (Επιμ.) (2010). *Η Τέχνη στην Εκπαίδευση – Η Εκπαίδευση στην Τέχνη: Εξερευνήσεις του Δημιουργικού Ρόλου της Τέχνης στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νήσος

Ντολιοπούλου Ε., (2005), *Σύγχρονα Προγράμματα για παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*, Αθήνα: Τυπωθήτω- Δαρδανός.

Παντελιάδου, Σ. & Αντωνίου, Φ. (2008). *Διδακτικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές για Μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εκδόσεις Γράφημα, Βόλος.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Mullarkey, J. & De Mille, S., (2013). *Bergson and the Art of Immanence: Painting, Photography, Film, Performance*. Edinburgh: London Press.

Tajima, T. (2003). *Multimedia and e-Learning: A New Direction for Productivity Promotion and Enhancement*. Hirakawacho, Chiyoda-ku, Tokyo: Asian Productivity Organization

Tomlinson, C. A. (2000). *Differentiation of Instruction in the Elementary Grades*. ERIC Digest. ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education.

Ιστογραφία:

<https://www.readingrockets.org/strategies/raft>

<http://www.readwritethink.org/professional-development/strategy-guides/using-think-pair-share-30626.html>

<https://strategiesforspecialinterventions.weebly.com/story-map.html#>

«Συλλέκτες ...βροχής»

